

ДІЛО

ВХОДЯТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Спільна мета.

Романа з послом І. І. Грінбаумом.
(Від нашого кореспондента).

Варшава, 27. листопада 1927.

Угода жидівсько-польська з 1924
А. потім убивство б. голови Дирек-
торії пок. Симона Петлюри і процес
Шварцбарда викликали серед украї-
нського громадянства у Польщі од-
ностайний голосний протест та до-
несли до таких настроїв, які не могли
не сприяти добрі будучому україн-
сько-жидівському співжиттю. Та
факт, що в Україні українського й жидів-
ського народів далі живуть на од-
ній території, що умови життя обох
народів є — хоч безумовно не в
одну — у багатому схожі, та що
жизнь життя разураз висуває і
спонурає пораз висувають такі ак-
туальні питання дня, вирішування
яких атмосфері обосторонньої во-
дослідчій ледви чи йшлоб по лінії
спільних інтересів обох народів.
Важкий передвибірчий час поста-
вив справу знову рубом. Але ага-
ніти настроїв обурення ще не мину-
ли, а вони й не могли минуться, бо
з боку жидівської ми не дста-
ли жодних отверезінь. Однак були
люди, що й серед поважніших
жидівського громадянства зро-
зуміли об'єктивізм та малі
фанатизм і життєва правда,
вирішили із факту замешкування
української етнографічної території
тисят жидів, починає і де-
що до другого боці знаходити шо-
рше зрозуміння. Для зясуван-
ня скільки правдивими були наші
звернення, звернулися ми з низ-
кою запитів до посла Ісхака Ізаака
Грінбаума, як до авторитетного
представника цієї поважної групи
громадянства в Польщі, яка висловила
свої спільні із українцями
проблеми фронтом.

— Попередньому комунікату про
справу в справі тзв. бляку на-
вчання меншин згадано про
труднощі, які мають бути ще усу-
нені. Який характер цих труднощів?
— Труднощі, про які мова у зга-
даному комунікату, мають перед-
усім технічний характер. Річ іде про
поглядів щодо поділу
у різних округах. Очевид-
но, що це труднощі більше при-
родної природи. Отже нап-
риклад ще досі становить га-
ломі сівістів, наслідком чого
на Східній Галичині у виборах
не може бути остаточно вирі-

— Вибачте, пане посол, але мені
здається, що поскільки у панів пи-
нати технічної природи мають дуже
важкі значіння, постільки україн-
ська так мовити характеру чисто
політичного. Стоючи на всеукраїн-
ському становищі ми відчували дуже
важкі ті заводи, які ще так не-
давно кинено на міжнародному
рівні з жидівського боку під адре-
сою українства та всього ви-
східно-українського руху.

— Хотіте порушити трагічну спра-
ву Симона Петлюри. Га-
ломі сам факт закінчення між
жидівською буде найкращою і най-
важливішою відповіддю з нашого
боку. Ви бачте свідчити про те, що
жидівський народ і ні-
коли не утворює визволь-

ницького українського руху з тра-
гічними погромовими заломован-
нями. Це наше становище виразно
підкреслив голова Викон. Комітету
світової Сіон. Організації п. Моцкін.
Гадаю, що й по українському боці
це становище знаходить зрозуміння,
чого доказом є знову такі заверше-
ні переговори про закінчення спіль-
ного бляку. Прощу не надавати
надто великого значіння тому всьо-
му, що писано у зв'язку з процесом
Шварцбарда у пресі. Я підкреслив
заяву Моцкіна, бо тільки ця його
заява характеризує наше відношен-
ня до цілої тієї справи.

— А відома соймова декларація?
— Справді, у свій час соймове
коло жидівське оголосило деклара-
цію, яка на велике наше здивування
викликала з української сторони го-
лоси протесту. Ми не сподівалися
передусім, що саме уступ про за-
топлення у жидівській крові україн-
ського визвольницького руху стане
камінем образи. Виступаючи з на-
шою декларацією ми керувалися
основною нашою інтенцією безо-
глядного признання прав україн-
ського народу до вольного життя
і симпатії для визвольницького у-
країнського руху. Жалю лише, що
видно не вдалося нам зодягти на-
шої думки в таку форму, яка не ви-
кликала би по українському боці ні-
яких непорозумінь. Я найсильніше
пересвідчений, що спільна боротьба
проти національного гнету устійнить
підстави співжиття обох народів і
скріпить настрої, які внеможливають
повторення на якомунебудь клапти-
ку української землі тих трагічних
випадків, які покрили жалобою жи-
дівський нарід та викликали також
і в українських міродайних чинни-
ків велике обурення.

— Як ви, п. посол, уявляєте собі
саме це співжиття?

— Одним із основних принципів
жидівського визвольницького руху,
яким ми нераз давали вислів у на-
ших політичних виступах, це при-
цип не дати жити себе як знаряддя
гнету. Трагізм жидівської історії
полягав на тому, що жиди переваж-
но навіть проти своєї волі таким
знаряддям гнету ставали. Наша по-
літика змагає нині — не вважаючи
на численні перепони — до того,
щоб самі позбутися цієї ненавис-
ної і накиненої нам ролі. Другий
принцип, тісно з першим зв'язаний,
це вистерігатися, аби не стати пере-

шкодою на шляху до визволення
поневолевих народів, серед котрих
живемо. Ми трималися цієї політи-
ки вже за часів царату і не зміни-
мо її надалі.

— А що, пане посол, скажете кон-
кретно про відносини жидівсько-
українські?

— Співжиття жидів з українським
народом мусить бути оперте на тих
двох вищих сформулованих принци-
пах. Одночасно — річ ясна — по-
винно бути і по українському боці
зрозуміння для національних жи-
дівських змагань до досягнення від-
повідних умов розвитку нашого су-
спільного життя на українській
землі.

— Мені здається, що український
нарід, проклямаючи культурно-пер-
сональну автономію за часів Укра-
їнської Народньої Республіки і по-
кликаючи до української ради мі-
ністрів жидівського міністра, дав як
найяскравіший вислів зрозуміння
жидівських аспірацій.

— Так! Досить із найбільшим при-
знанням згадуємо ті часи, коли
вперше в історії жидівського народу
на Сході Європи почули ми прого-
лошення не лише нашої громадян-
ської рівності, але й рівноуправлен-
ня як національної громади. На
жаль, розвиток революції в Росії та
хаос, викликаний війною і револю-
цією на Україні, а вкінці побіди
більшовиків знівечили розпочате У-
країнською Центральною Радою
лімо.

— Це моменти з минулого. Кажу-
ть про сучасне, ви, пане посол...

— Гадаю, на скільки мова про
Польщу, — що не повинно бути
жодних перешкод до скоординуван-
ня політичної акції. Досвід 1922 р.
виявив, що втворюлася ціла низка
спільних інтересів, які довели не ли-
ше до створення виборчого бляку,
але й до дуже частих спільних го-
лосувань у соймі. Цю природну
спільноту інтересів пробувано роз-
бити. Зробив це Сікорскі у відно-
шенні до українців і Габські у від-
ношенні до жидів. Обі спроби заве-
ли, змислюючи лише почуття спіль-
ноти інтересів та свідомість, що ли-
ше змагання до повного усунення
національного гнету в Польщі може
стати спільною метою однаково у-
країнського що й жидівського на-
родів.

І. Кедрин.

Нові поступи польонізації.

Дальша ліквідація українських шкіл!

Ми привикли вважати шкільну
політику сумної пам'яті Станіслава
Габського у відношенні до украї-
нського шкільництва найгіршою
і найстрашнішою для нас. Та фак-
ти, голі факти доказують, що хви-
ля польонізації українського шкіль-
ництва після травневого переворо-
ту не тільки не ослабла, але на-
паки навіть змоглася. Школи, які
вже після шкільного плебіситу в
1925 році, визнавав навіть више-
польський режим Габського украї-
нськими — поперемінювано тепер
на польські чи — як це офіційно
називається — на утравістичні.
Такі факти реєструвала наша преса
свого часу з повітів яворівсько-
го, самбірського, перемишлянского
і ін. Тепер доповняємо їх жмутом
нових фактів з бобрівського повіту,
домени повітового шкільного інспе-
ктора Косцельського. Ось вони:

В Серпниках остала була в школі
українська викладача мова на
основі рішення Кураторії Львів-
ського Шкільного Округа з дня
16. жовтня 1925 р. № 1. N. 7484.
В слід за тим відбувалася там на-
ука в українській мові навчання в
шкільних роках 1925/26 і 1926/27.
А цього шкільного року (1927/28)
скасували в цій школі українську
викладачу мову і рішенням К.Л.Ш.О.
з дня 2. серпня 1927 р. № 1. N.
6264/27 ввели т. зв. утравістичну
або двомовну систему навчання,
що на ділі рівняється польонізації
цієї школи. — Очевидно родичі
внесли своєчасно протест проти
цього рішення до міністерства
освіти.

В Селищах на підставі рішення
К. Л. Ш. О. з дня 16. жовтня 1925
№ 1. N. 6901 теж остала була в
школі українська мова навчання і в

цій мові два роки відбувалася на-
ука. Аж цього (1927/28) шкільного
року ввели до неї змієць україн-
ської мови утравізм рішенням
К. Л. Ш. О. з дня 9. серпня 1927 р.
№ 1. N. 6265/27. Проти цього рі-
шення внесли інтересовані грома-
дяни до міністерства освіти своє-
часно протест.

В подібний спосіб зутравізували
українську школу в Коцурові. Знов
же громаду Суходіл силую боб-
рецька Повітова Шкільна Рада рі-
шенням з дня 29. листопада 1926 р.
ч. 41 4/26 будувати польську шко-
лу Т. S. L. (I) для дитвори поль-
ських осадників на розпарцельова-
них ґрунтах в Лопушній Новій, а
рекурс громади в цій справі відки-
нула К. Л. Ш. О. рескриптом з дня
26. липня 1927 р. ч. 4165/27. — Ця
справа опинилася тепер в найвищій
адміністраційній трибуналі.

Та вершком нової польонізацій-
ної системи є те, що в даному ви-
падку сам шкільний інспектор Ко-
сцельський поважився перемінити украї-
нську школу в Гидяркуві на утраві-
стичну. Відносний документ в цій
справі є наглядним доказом, що
польський урядники і далі як за
Габського кермуються засадою,
що в Польщі кожний урядник може
робити, що хоче. — Тому наводи-
мо цей документ дослівно як дуже
характеристичний для сучасних
відносин:

RADA SZKOLNA POWIATOWA w BÓBRCE
L. 4173/27. Bóbrka, dnia 26. października 1927.
Do Zarządu szkoły w Podjarkowie.

Poleca się Zarządowi szkoły, aby upro-
wadził w tamtejszej szkole rozkład go-
dzin dwujęzyczny, zorganizowany w myśl
art. 3. ust. z dnia 31. lipca 1924 (Dz. U.
R. P. Nr. 79 poz. 760). — Rozkład ten
stosować należy w całej pełni na wszyst-
kich rocznikach od 1-go (pierwszego) po-
cząwszy, i rzetelnie niezgodnie złożony
z przepisami podział godzin, będzie zwró-
cony do przerobienia. Kosciński.

Як можна було й надіятися — це
самовільне протизаконне заряджен-
ня повітового шкільного інспекто-
ра викликало велике обурення в
цій громаді Гидяркува. Внесено
рішучий протест проти цього ін-
спекторського „указу“ а протест
цей поіпідписували буквально всі
громадяни Гидяркува. Характери-
стичне для наших відносин, що на-
віть жидів обурив ця інспектор-
ська самоволя і жиди з Гидярку-
ва також поіпідписували цей про-
тест проти безправної переміни
української школи на утраві-
стичну та з домаганням привер-
нути в школі українську викла-
дову мову! Як віднесеться до ньо-
го К.Л.Ш.О. побачимо і в своєму
часі повідомимо нашу громаду.

Теперішню політику санаторії у
діяльній шкільництві найдосадніше
ілюструє факт, що в українському
бобрівському повіті існує під тепе-
рішню хвилю тільки дві українські
школи, — всі інші запольонізовані
тобто зутравізовані!

Що ж ми на це? Чи сміємо до-
пустити до того, щоб дати вир-
вати собі найцінніше природне пра-
во виховувати свої діти у своїх
школах?

Ні! Мусимо одностайне стати в
обороні рідної школи в одну ве-
лику боеву лаву на цілому велоко-
му просторі західно-українських
земель під Польщею від Карпат
аж по Пінські болота.

Тепер саме час шкільного пле-
біситу. Нехай не буде не то пові-
ти або громади, — але навіть ні-
одно української одиниці, яка не
виконала обов'язку супроти сво-
ього молодого покоління і не вис-

«да шкільної декларації за українською школою».

Про стан українського шкільництва на місцях в кожному повіті слід постійно інформувати свою пресу, а також про хід шкільного публіцизму, який захоплює вже чимраз ширші простори. Крім того, точні звітності пересилати негайно до Правної Оборони при «Рідній Школі» у Львові. Ринок Ю.

Самозрозуміло, що використувати треба при цьому кожну нагоду, щоб матеріально підтримати Товариство «Рідну Школу», щоб під її прапор згуртувати весь український народ. Бо «Рідна Школа», будуючи на руїнах українського державного шкільництва власними засобами свою рідну приватну школу, є найважливішою всенародною лідерською установою в часі теперішнього лихоліття. І. Г.

Польсько-литовське відпруження?

Сенсаційне інтерв'ю «Пат»-а з марш. Пілсудським.

У польсько-литовських відносинах настало перед очимами Ліги Націй, як вірили голосам преси, деяке відпруження. Литва внесла до Секретаріату Ліги Націй аж дві жалоби на Польщу, на що уряд цієї останньої відповів теж відповідними нотами, а крім того вислав окрему успокоюючу ноту в литовській справі до західно-європейських держав. По найновішим інформаціям Англія та Франція рішили порозуміти спільні кроки в Ковні та Варшаві, щоб не допустити до конфлікту, а польський посол у Парижі Хлаповський, втрутаючи Бріанну ноту свого уряду заявив, що марш. Пілсудський дає особисту зпоруку в тому, що до конфлікту не дійде. Виходило, що польсько-литовське напруження помітно розпружується. А розпружується воно не тільки в наведених причинах, але ще й тому, що в обороні Литви виступив енергійно СРСР, а його підтримала в тому Німеччина не зважаючи на те, що й в неї з Литвою неокінчені рахунки в справі Клайпеди.

Ішими словами кажучи, то до збройного конфлікту між Польщею та Литвою не дійшло тільки наслідком несприят-

ної міжнародної констеляції, наслідком інтервенції СРСР а також Англії та Франції. Нема ніякої сумніву, що цей в припущеному темі навіражачий, здавалося би диявольський польсько-литовський конфлікт, носив у собі всі зародки великого європейського конфлікту.

А що збройна акція підготовлялася, про те найкраще свідчить «успокоююче» інтерв'ю представника польської телеграфічної агенції з марш. Пілсудським. З уваги на вишуканість, з уваги на «миротлюбний» тон того інтерв'ю, дозволимо собі передати його зміст та зрештою деякі висновки з нього.

Марш. Пілсудський заявив представникові «Пат»-а, що польська нота до всіх держав, у яких є польська репрезентація, має за завдання просити ті держави допомогти Польщі в справі «над усеуниверсальним станом війни» на литовській границі. Бо польські границі коло Литви цілком не подібні до інших границь на світі. Тут панує постійна тривога і неспокій, а про яку нормальну працю не може бути й мови. Все там цілком так, як колись на диких степах польських «кресів», де праця та життя були можливими тільки під «авансуючою зброєю». І на литовській границі нині такий стан, де «брат литви не може видіти брата, вмираючи мати не може попросити на дозвіл смерті дітей, де не можна мати ніякого дрібного навіть інтересу, де потрібна вістка, навіть найменша від своїх найближчих доходить мимо малого простору швидко по тижнях або й місяцях». Не зважаючи на такі страшенні відносини Польща все зберігала спокій та хотіла признавати до него і Литву, шукаючи рівночасно ліку на них. Але, не з польської виши справа ця перейшла до Ліги Націй, а стан урядів Вальдемараса став таким нервовим і подразненим, що почало мобілізаційні підготування.

«Коли я про те довідався, — каже марш. Пілсудський — то провів я цілу ніч на пошукуванні рішення. Не міг я не згадати наслідків припущення нашої мобілізації. Не зважаючи на те, що я знав, що скоро перемога буде моя, то дрожати мусів я над тим, що загроза війни повила над тією частиною краю, що стане в полум'ї, коли не всією на час прийти їй з допомогою... При стані війни, який нам накидує литовський уряд, від давня мав я продуману ту хвилю, коли мені прийде рішення нашу відпо-

відь. Тим разом справа стану війни віддана на міжнародне форум, де визнають права мира, а не війни. Рішився я відійти на нашу радію і зв'язуюсь з вами і вже слідує для закінчення п. амбасадором Франції, що рішення не мобілізувати, виникнути рішення Ліги Націй у відношенні на нашу ноту».

Далі заявив марш. Пілсудський характеристику теперішнього прем'єра Литви Вальдемараса. «Литовський прем'єр п. Вальдемарас викликає в мені побоювання з приводу його умовного стану. Він, на мою думку, невідповідальний. Коли додаю, що той литовський суперпатріот був довгий час москалем, потім німцем, а врешті литовцем, то кожний мені признає, що маємо до діла з якимсь мало що «не шитальним». Отже коли я подумав, що в стані нервового подразнення можна робити невідповідальні вчинки, які легко можуть спричинити рішення, провозячує наслідком Польщу, з великим титаном на душі я віддаю вищий державний раці, і вищий від війни та її прав, правді мира».

Ось істотні моменти з інтерв'ю з марш. Пілсудським. Коли віримо польській пресі, то до Женеві на засідання Ліги Націй в польсько-литовській справі їде і марш. Пілсудський, щоб там боронити Польщі та обвинувачувати Литву та її уряд. В тієї цілі, як твердить та ж преса, замовив собі марш. Пілсудський уже два дивні убрання, жакет і пальто.

За океаном.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС.

На 15. жовтня н. р. вийшло перше число нового українського часопису в Злучених Державах, а саме «Український Вестник», що публікується як тижневик під редакцією д-ра Леофіна Цетельського в Нью-Йорку. Ми не бачили того органу, тому не можемо нічого сказати про його політичний напрям і взагалі не знаємо, з якою метою

ФУТРА
всілякі гуртом і детально
поручає знає фірма
СОЛОМОНА БАЧЕСА
вул. Краківська 6
рік осн. 1896
Тел. 21-28

він видається. Зі згаданих в американській «Свободі» про публічні реферати д-ра Цетельського на тему української політики і становища української політичної еміграції в Європі, серед якої референт беззаперечно цього літа, перебував, знаходилося б, що він, побувши кілька тижнів у Празі та Берліні, захопився як відданий — патимися скарбами, які йому даним латом чомусь дуже зацікавився... Д-р Цетельський є тепер, як відомо, учителем і проповідником у протестантській школі, в якій викладає протестантські історії і проповідники для українського населення в Америці і тут в краях. З іншої замітки в «Свободі» довідуємося, що якийсь орган і ті, що за ним стоять, виступають проти переселення жертв на потреби старого краю через Об'єднання українських національних організацій в осілюю у Філадельфії.

УКРАЇНЦІ — КАНДИДАТИ НА РАДНИХ

Північно-американська галузь незалежної робітничої партії Канади подала при наближених муніципальних виборах між ін. і двох українських кандидатів на радних, а саме: Ст. Бобівського і В. Комара. Останній був уже перед двома роками кандидатом на радного, але тоді він кандидатів самостійно.

МІРЯЛО ВІДНОСИН

Український робітник Осип Сегальський із Саскатуни дістав 10.000 доларів відшкодування від уряду «Канадський Національний Залізничний» за те, що під час залізничної катастрофи тяжко пострадив і втратив одне око. — Філадельфійський український Філіп Філіп, власник пекарні при 88 Вест Четтен Ст., купив через офіс п. Володимира Костенького другий дім за ціну 105.000 доларів. Філіп — відомий український громадянин у Філадельфії, що заволодіє підмогою українській громадській справі.

Найближчі завдання в галузі піднесення сільсько-господарської продукції.

III.

Умовини господарювання та с.-господарське районування Українських земель по цій бін Збруча.

При близькому підході до цієї справи висувується питання: на основі яких саме чинників найбільше пере-

М. ЗОЩЕНКО.

Коза.

V.

На другий день все стало ясним: телеграфіст перешкодив Забєжкінові.

Не Забєжкінові несла Домна Павловна козяче молоко, не для Забєжкіна пеклося і варилося на кухні і не для Забєжкіна Домна Павловна падала чудовий бузковий кафтан. Все те пеклося, варилося і робилося для військового телеграфіста, Івана Кириловича.

Телеграфіст лежав на тапчані, бренькав на гітарі і співав нахабним басом. В піснях нічого смішного не було, але Домна Павловна сміялася.

«Сміється, — думав Забєжкін, слухаючи — і певне сидить у ногах телеграфістових. Сміється... Значить, їй, дурі, весело, а весело, значить, відчуває що-небудь. Адже так і спізнитися можна».

Цілий день провів Забєжкін в журбі. Рано пішов в канцелярію. Працювати не міг. І яка, до чортової матери робота, коли — скажемо, така турбота. Мало того, що турбота про телеграфіста, але й хазяйство всетаки. Ось також і до дому треба прийти. Там на подвір'я. Курей переглянути. Довідатись — чи дітворі не ганяла за ними, а коли — скажемо — ганявся хто, — то покарати того. Козі теж шкуринку віднести треба... Хазяйство...

— А хоч і хазяйство, — томився Забєжкін — то чуже хазяйство. І надія малесенька. Малюсенька тому, що телеграфіст перешкодив.

Прийшовши до дому, Забєжкін перш усього зайшов до шопи.

— Ось, Машко, — сказав Забєжкін козі — їж, дурі, ну, чого дивишся? Сумно? Сумно, Машко. Телеграфіст перешкодив. Усунути його, Машко, треба. Коли не усунути, любов коріння пустить.

Коза зїла хліб і опісля обнюхала Забєжкінові руку.

— А як усунути його, Машко? Він, Машко, спортовець, сильний чоловік, не піддається на дуринку. Він, сучий син, недавно, в перегонах бігав загатований Ая, Машко, чоловік при-

ослаблений, на мене революція вплинула... І як усунути, коли він і сам помітно хазяйством цікавиться. Чого це він, скажи, будь ласка, заходив до шопи недавно?

Коза тупо гляділа на Забєжкіна.

— Ну, піду, Машко, піду, може й вийде що. Тут від телеграфіста треба почати. Телеграфіст — головна перепона. Колиб телеграфіста не було, я ще вчора з Домною Павловною каву пив би... Ну, піду...

І Забєжкін пішов до дому. Він довго ходив по своїй вузькій кімнаті, бурмотів під носом щось незрозуміле, розмахуючи руками, потім вийшов із комоди черевиків, і сумно хитаючи головою, загнув одну пару в папір. І пішов до телеграфіста.

До кімнати ввійшов Забєжкін не зразу. Він постояв біля дверей Івана Кириловича, послухав. Телеграфіст кряхтів, крутився по кімнаті, сував кріслом...

«Черевики чистить», — подумав Забєжкін і застукав.

Справді: телеграфіст чистив черевики. Він хухав на них, обережно обводив сукомцем і ставив на крісло то одну, то другу ногу.

— Пардон, — сказав телеграфіст — я — даруйте, підходжу, скоро».

— А нічого, — сказав Забєжкін — я на хвилиночку... Я, як сусід ваш по кімнаті і — так скажіть — під одним шановним крилом Домни Павловни, уважав своїм обов'язком представитися: сусід і бувший колежський регістратор Петро Забєжкін.

— Ага, — сказав телеграфіст — гарно. Будь ласка.

— І, як сусід, — продовжував Забєжкін — уважаю своїм обов'язком, по кавказькому звичаю, дарунок піднести — черевички.

— Черевики? За що ж, змилюється, черевики? — спитав телеграфіст, любуючись черевичками. — Мені навіть, навпаки, незручно, шановний сусід. Я, знаєте, не можу так.

— Ей-Богу, візьміть...

— Хіба це по кавказькому звичаю, — сказав телеграфіст, примірюючи черевики. — А ви що, дозволяєте спитати, шановний сусід, на Кавказ подорожували?.. Гори, запам'ятав? Ельборус, чорт його знає який? Обичай... Туди, шановний

сусід, і депеші лише на другий день доходять... Занадто далека країна...

— Ні, — сказав Забєжкін — то не я. То Іван Нажмудинович на Кавказ їздив. Він навіть в Нахичевані був...

Ще хотів Забєжкін розказати про кавказські обичаї, та зненацька сказав:

— Батеньку, шановний сусід, молодий чоловіче! Ось я зараз на коліна випаду...

І Забєжкін став на коліна. Телеграфіст налякався і закрив рот.

— Батеньку, шановний товаришу, бийте мене, нівечте! До болю бийте!

Телеграфіст, думаючи, що Забєжкін зараз почне його бити, розмахнувся і вдарив Забєжкіна.

— Ну, так, — сказав Забєжкін, падаючи і знову встаючи. — Так. Спасибі! Ущасливилася! Сльози у мене течуть... Тремчу і рішення жду — перенесіться з помешкання, шановний товаришу.

— Як же так, — запитав телеграфіст, закриваючи рот. — Дивні ваші жарти.

— Жарті! Дорогоцінне слово — жарті! Батеньку сусід, Іване Кириловичу, вам з Домною Павловною, пусті передирки і жарти, а мені — правдиве життя! Ось я весь перед вами відкрив... Перенесіться з помешкання, таки в четвер перенесіться... Останній раз прошу. Погано буде неситись...

— Що? — спитав телеграфіст. — Погано? Мені до самої смерті погано не буде. А коли перло вас... та ні, дивні жарти... Не можу.

— Батеньку, я ще чим-небудь попрошу.

— Не можу... Та й чому ж мені з помешкання перенеситися? Мені подобається це помешкання.

А проте ви попросіть гарненько... Адже витрати на переїзд, і взагалі — ви попросіть. Я люблю, як мене просять.

Забєжкін кинувся в свою кімнату і зв'язав лину вернувся.

— Ось, — сказав він, задихаючись — ось черевички, а ось шкурки запасові.

Телеграфіст примірює черевиків і каже:

— Натискають. Ну, гарно. Дайте речиней — перенесуся. Лише дивні ваші жарти.

Забєжкін ввійшов до своєї кімнати і ти-

(Продовження буде)

— 3 нашого театру. Український Театр Кооперативний під дирекцією Я. Отважини ставити у суботу, 3-го повняча „Найкращі сім'ї в світі“ п'єси в 3 діях Жана Сарма, в перекладі Мих. Рудницького. Ця п'єса виставлена зперше минулого року в Парижі, мала невичайний успіх, де усі дотеперішні твори молодого драматурга, що є одночасно актором театру і автором — виконанням головних ролей у своїх п'єсах. Сарма є одним із найцікавіших представників нового напрямку в театрі французькій, що армієє дешевими ефектами та сентиментальною будовою п'єси, з якою ємою нагу посереджує на психологічним підґрунтям драми. П'єса „Найкращі сім'ї в світі“ є твором повним поезії та вишуканою простотою і має змогу акторам передати надзвичайно «vague».

— Шибеничний гумор. Кілька днів тому в журналі „Діло“ п. з. „Шибеничний“ промисливий в друку одне слово „карні“ і починає англізми: так: „Рада міністрів у Варшаві прийняла закон, що вводить у всіх різнополюсних однаковий рід смерті: повішення“. Така фраза для „Діла“ аж до статистик не друкує сторінки жесюну п. а. „Стратіа жесю“. Видко, що і редактори „Діла“ являють потребу гумору, коли шукають його аж у історичних, як родять дружарський чортів. Що-ж, не може бути інакше не менше гумористичне як жесюна стаття п. а. „Д-р Вагнер Петрушевич“ (ст. ч. 9, з дня 27. листопада). Якщо ми так хотіли глузувати (я усіх помилок страшенно працьовитого органу то досить було би вказати із кожного слова клятво із кляток мови та стилю. Цікаво було би знати шир, що редактори „Діла“ розуміють пишучи „позиторна“ (!) смерть“ на шибениць?

— Львівська хроніка. Мешканець кріса етас причиною щораз нових конфліктів між жесюми, яких дола кинула під той самий дах. Тому, що деякі особи палко-го темпераменту не в силі піддержати в хатній власній, вони воліють справляти власний, щоб тільки дошукати пестериним сусідам. Шість місяців взаємні дрібні звинувачення доми при вул. Баторія 34 Гейдлер, за те, що змушували на своїм „ліжкомірнику“, зачинили їх на ключ у хаті і погрозували вогнем. — Крамничина Сенья задала себе на смерті свідомо, в розпучі, що купив недобру грамину три дні раніше. — Знову дві жінки труїлись; одна направду, ціла сварила з мужем, друга менше чулява дама, що гостила в поліційних арештах прикинулася, що змарила від отрути, щоб її випустили на волю.

— Чад. У монастирі Василіанок у Львові впади жертвою чаду три черниці: Гринишівна, Траковська та Гамула. Всіх відвели до шпиталю.

— Контрабанда золота. У Львові відкрив контрабандистку Ребеку Майтес, яка до спілки із своїм мужем, торговельним посередником перевозила до Німеччини золото та золоту валюту.

— Відкрите сонце. Відомий французький астроном Нордман реферував щимі даними в шарієвському астрономічному товаристві робітні астрономом Черайном над тим: якого коліру є поверхня сонця та його проміня. Ці дослідні довели до висновку, що денне сонячне світло не є біле або жовто-біле, як гадали дотепер, а — зелене! Крім різних експериментів перевірених щодо цього явища, Нордман потверджує цей погляд фактом, що сонце безпосередньо перед заходом висідає прохальний промінь землі зеленого коліру.

— Грамотність у військових радянських школах. Із „Красної Газети“ довідуємось цікаві подробиці про те, а яких елементів складаються майбутні команданти червоної армії. Анкета у вищих військових школах відповіла, що 45,4 проц. слухачів пішло в школу свідомо, щоб дістати військової освіти, а т. зв. покликання; 31 проц. пішло туди на те, щоб мати безплатну освіту та утримання; 16,1 проц. тому, що не знали куди піти, а 7,5 проц. просто по непорозумінню. Грамотність усіх дуже висока. На пробу дали всім слухачам короткий диктант і виявилось, що „недостаточна“ дістало 23 проц. у підготовчій класі, 45 проц. у молодшій, 48 проц. у середній, і 83 проц. у вишій. Коротко: третина студентів вищої військової школи не знає грамоти. Хто його зна? може й грамоти не треба для нового стратегічного мислення.

— Рекорди. Відомий бералієвський кіночий актор Яніге зйомав заагажовний америк. фірмою „Парамаунт“ на 3 роки за таких умов: 8.000 дол. тиждень в перший рік, 9.000 дол. у другим і 10.000 дол. у третім. — Два італійці робили переговори між авто і літаком за 20.000 лір вогоріж. Летун Матріні перегнав авто на шість „рунів“. — У нім. містечку Крайніх 67-літній урядовець Т-ва забезпечив власна сам своїм власним некрольот і зустріли. — Англія уряд мовчав розпорядити, що всі молодіжники та молодіжники мусять мати пляшки із вириною урядовою печаткою. Таким робом по всім Англії в нині 50 міль. пляшок несприятливих. — У Нью Йорку продали злам армійські кавалки Кілініта „Торговий Шм. Сміта“ за 14.000 дол. — Італійський автомобіліст Форетті правдивається перед армією у шкідливості перевернутою в повітрі в авто при їзді 200 км. на годину. Авто шкідливою колесами вперх і затрималося. Форетті відкобує із підлоги машини майже без ран.

— Мисловий спеціаліст. 8 „Правди“ повідомляють, що спеціальна дискусія відбулась у Москві в оригінальній комісії: комісії для боротьби із правдою спеціалістів. Справданець цієї справи створ-

днів, що внаслідок фахових білуде працюють погаміт із головою. Білудість із цих учених тратить половину дня на переїзди із одної установи в другу і тому збільшити видатність їх праці неможливо. 6 випадки, коли ці спеціалісти працюють одночасно в 5, а навіть 7 установках. Комісія прийшла до висновку, що не можна допустити, щоб ці вчені одиначи працю в науково-дослідних організаціях із бюровою працею, а одночасно виконували побажання, щоб поправити їх економічні умовини, бо вони не можуть працювати інакше як працюючи в кількох установах одночасно.

— Смерть Буша. Помер основник одного із найбільших церков Павль Буш, у Берліні. Він відкрив у собі талант ідця як офіцер з 1870 р., беручи участь у нім.-франц. війні. Перший шир почав тін з 10 кіньми в 1887 р.; від цього часу його підприємство зросло повинно.

— Жінка терпить за мужа. Радянський уряд, з огляду на виключення Троцького із дотеперішніх установ, звільнив теж із усіх посад його жінку, що була головою неодного союзу та товариства. Й місце зайняла жінка Луначарського, пані Розанель.

— Безсмертний, який щез. Паризький радний Бос виступив із похвальною ідеєю: перенести в Пантеон останки великого філософа Декарта, який заслужив на цю честь не менше як інші покійники цієї святині „безсмертних“. Декарт помер у Швеції 1666 р.; його тіло перевезли в Париж і похоронили підчас революції в костелі св. Етієна. Конвент рішив перенести його в Пантеон, але Директорія змінила цю постанову і не кажуть істориком: його поховали в костелі Сен-Жермен де Пре. Тепер голова цього костела каже, що останків Декарта там нема, а може й ніколи не було. У костелі св. Етієна теж нема навіть надгробку. Коли міська рада в Парижі довідалась про це, проєктовалась аж сам влязався, побачивши, що неспотрібно паробив хатини. Після черпу Вольтера, який щез із домонини, парижани шукають цього Декарта.

— Величезний здобуток. Два лікарі їх-йорської клініки д-р Девіс і Уілліам Гваттвіль знайшли методу, при допомозі якого жінки зможуть родити на світ дітей без болю. Вони переісприли цей свій середній у двох роках у 15.000 випадках і заявляють, що 90 проц. випадків було успішних. Цей середник називається „а-нальгезією“ себто „безболісністю“. Жінка живаючи цього середника має повну свідомість; їй випрокують емульсію з етеру, оливи та міними. Хто зна, чи такий здобуток не причиниться до збільшення числа народин у краях, де жінки є надто переніжнені.

— 10.000 близнюків. Пруський статистичне бюро подає цікаві дані про свідомість народин за 1926 р. Були два випадки, коли матері родили одночасно чотирьох немовлят. У 105 випадках родилися трійняки. Зате свідомість близнюків дійшла до небудалої цифри: 10.000 за один рік.

— Світлова всіянина. Від щільних днів на всім Україні студія. У Києві приблизно 10 стод., в Києві 12 ст., Харкові 13 ст. Упала сильна світла. Умови на Дніпрі зупинилися. — У Марокко робилися один із пати військ. літаків, що фотографували район Верхньої Тондї; пати офіцери і жовір-телеграфіст убиті. — В Австралії вбаву страви у ресторані; усі кораблі зупинилися. — У Каїро почалися переговори між Єгиптом і Великобританією, щоб створити статут нових політично-економічних взаємин між обома державами. — Занедужав секретар Ватикану кардинал Гаспарі. — У Лондоні померла елпіа-донья лорда Дербі, впади з коня. — Над республікою Гаїті переіспров туратини будували сина; вода залала простір 600.000 кв. миль. Вільні міліони осіб без даху; кімнатот осіб агнуло. — У Буварос Адрес аларісті кинули бомбу на фабрику папірос, яка для реклами назвала один сорт папірос іменами Санко та Ванцетті.

— Інтересованих повідомляється, що „Достала“ при вул. Домініканській ч. 11 має телефон ч. 6-42.

Дописи.

НИКОЛАІВ НАД ДНІСТРОМ. (Поновні вибори. — Проти української кооперативної. — Акція захисту.) Після унезапичення перших виборів до громадської ради в Миколаєві а прачили вибори великого тоді тасла радних українців відбулась в містечку жесюми ч. р. поновні вибори. Цим разом зборилися для того, щоб крім того, що не тільки то число радних українців збільшилось (вибрано 24-ох самих свідомих громадян), але не допущено до вибору влуге Івана Являського, який пос ішов укупі з нашими прачивниками на школу українських національних інтересів. Цей пачіш проти виборів на спільну з тургом поліції омішеним протест, в якому між іншим є такий уступ про нашого голову Новітнього Народного Комітету (в перекладі з польської мови): „Тому, що Микола Колодін як командант а українських часів давши по-абобіт у міаки

потіаам, покляк ві страху під голосування жесюми відпостоя а у виборах участі брати не могли іща страху перел тачно вишоманамі покляк, якк Колодін має випустити (а ланамі ост, же то відкрити ованчало банди левов)“... — Українська кооператива в Миколаєві розвивається гарно і на днх мала переіспров до відержавленого люопалю у громадським будівлю в ринку. Оманче місцеві жесю, бсн огляду на партійні персонани, лизачивши в експлуатативних діахми а „Доброу Воллей Поксент“, намагались великим заходами і засобами переіспровити плочу. Висадк жесювсхм інтриг такий, що спрала одержавля цього льоноко кооперативу в заціпенні. — Дошдумоси, що уноівсний рабін д-р Северин Данілович спрсия уейх пачіш жидачіського пошту на якус домірочку шаруду в дні 30, листопада ч. р. до Жидачева. Що не буде „рада“, про це напхтимо пініше.

КАМОНІВІЗ ІГНАТІВ
ВИШНЕВСЬКА
б. учит. шкіль УПТ. у Львові,
по короткій і тяжкій недугі померла
дня 30. листопада 1927. Похорони
відбудуться в п'ятницю дня 2. грудня
1927 р. в год. 2-й попол. з дому
жалоби в Раві Руській про що всіх
Знакомих повідомляє горем прибіта
Різня.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського
Театру під дир. П. Карабінєвичча:
Озірна:

Геріонідь:
3.XII. Циганка Аза.
4.XII. Гейша (прем'єра), перший раз на
українській сцені в Галичині. 993 6-7

Заходом „Сенції Студентів“ при Т-ві
„Студентська Громада“ у Львові відбудеться в неділю, дня 4. XII. 1927 о 7 год.
вечер в залі Академічного Дому при
вул. Сушівського ч. 21. СВАТОЧНИЙ ВЕ-
ЧІР в честь Ольги Кобилянської, на я-
кий маємо честь запросити Шан. Гро-
мадянство. 1034 1-1

Повітовий Зїзд УНДО-ня в Рудках
відбудеться 6. грудня 1927 о 12 год. в
пол. в залі Нар. Дому. Реферат поді-
вигосить делегат Центр. Комітету, о-
лієля анбсреть збори Повіт. Управу Об-
єднання та обговорять справу соймо-
них виборів. Просимо членів і симпат-
ків Обєднання тиєсноно явтитись.

Сходини членів делегатури С. У. А.
Переминиш при участі членів делегату-
ри Снік як гостей, відбудуться в неді-
лю, дня 4. грудня 1927 в Перемині, в
доміні Української Бсєди о год. 11-й
передпол. з таким денним порядком: 1.
Отворення сходин і вибір прачідії. 2.
Справоздання делегата. 3. Українська
адвокатура. 4. Організація в С. У. А. і
фахова преса. — реф. д-р Роман Домб-
чевський. 4. Береження прав україн-
ської мови — реф. делегат С. У. А. д-р Во-
лодимир Загайкевич. 5. Внесення і за-
шити. — Після сходин відбудеться ви-
клад мец. М. Кориньського в Львові на
тому: „Загальний погляд на цивільне
радянське право“.

Загальні Збори Філії „Просвіти“ у
Дрогобичі в цілі вибори делегатів Фі-
лії на збори „Просвіти“ у Львові відбудуться
дня 12. грудня 1927 р. о год. 12
в полудне в залі Народного Дому в
Дрогобичі. — Виділі Філії „Просвіти“ у
Дрогобичі.

Громадянам Тернопільщини подається
до відома, що в суботу дня 31. грудня
ч. р. відбудеться СВАТО-КОНЦЕРТ для
пошанування 40-ліття літературної твор-
чості Ольги Кобилянської. — Обєднання
Комітет культ.-освіт. товариств в Тер-
нополі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ВІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРО-
БИ продає за готівку і на рати від
десятих літ в цілім краю звісна фірма
Іван Зельтерман, Львів, Марійська пл. 5.
Купують бриланти, золото, срібло, плачу
найвищі ціни. 3а) 41-7

ДИВАНИ, хідники, портієри, ф-ранки,
мебелові матері по фабричних цінах
ВАК площа Марійська 5. 1 поверх.
911 9-20

САМОХОДИ „Рига“ особові, тягареві,
трєвалі, економічні, люкусові. Пред-
ставинство Ягайлонська 7. Тел. 3-3. Ре-
зервові частині. 1014 2-6

ЦОКІЙ умєблований з фортепьяном від-
дасть в наєм, Львів, вул. Голомола 4.
11 а. 1. пов. 1029 1-3

ПОТРІБУЮ інтелігентної, чесної і пра-
цьовитої жесюни до ведення домо-
вого господарства і вишавання 8 діткого
хлопця. Інсати з поданням услія: Кузів,
вул. Кентшанського 4. 1036 1-2

Спеціаліст неауг легініа, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46.

858 Переселення Рентгеном 23-24

Лікарсько-дентистичне Заведення

д-ра. Силіона Гаппапорта

Якова Пасса

Львів, вул. Сикстуська 17/11

Скріплювання хитаючихся
зубів, льомбування й винищення зубів без
болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на
американську систему. Пацієнтів з прові-
сній полагоджується в найкоротшому часі
П. Т. урядовцям і студентам значна знижка,
1006 Полєкші в сплатах. 3-5

ДЕНТИСТ

Б. ЛЬОКЕР в СТАНИСЛАВОВІ

вул. Собієського 14.

Спеціаліст: білі корони, штучні
зуби без піднебіння, містки без корок
і білення зубів. — Приступити щим — до-
794 гідні услія. 34-2

ЛІКЕРИ зробити дома ЛІКЕРИ

можє кождий

у 70 ріжних смаках „STELLA“ в 70 ріжних смаках

до набуття в апєчних складах,
Головний В. Г. Мушинський в Перемині, Галичина.
Для П. Т. кооператив і торговель відпо-
567 відний опуст. 22-2

ДІМ ШОВКУ

ТИРКЕЛЬ І С-на

пл. Марійська 7

в брані прямо

поручає

ШОВКИ

в великім виборі

ПЕРШОРЯДНО

ГО унїтєлє

англійської мови

з правильною ви-

мовною пошукє

для збірних лекцій

О. Домбчевська,

вул. Здоровля ч.

9, Тел. 14-72.

1028 2-2

Пошукуємо

до віра гідної

особи, якій заду-

луємо в місці йо-

го замешкання у-

ладити філію на-

шого підприємства

Звання і місце за-

мешкання обєднє.

Сталій місячний

дохід зол. 1.500.

Рефлектант заї-

мався он під про-

водом Дирекції

ведєнням Філії, а

спєціальнє поді-

дом товарів (ни-

жкий склад) на свою

околицю. Гєлєрш-

нє звання можна

задержати.

Зголошення під

Філія ч. 4/1.

Бюра „Оголо-

шень РАЯ“ в

Розпачі Aleje

Marcińkowski

1. 11. 1032 1-1

ХТО підняв би

приготувати

народну учительку

до квалифі-

кації —

прошу подати у-

спіа і адрес. —

Уряд парохіальний

Шитиці в Зако-

пички. 1023 2-2

УРЯДОВЦЯ

вправного ди-

рієнта мшаного

хору і есєнтально

дутой орхєстє

шукає фіа „Про-

світи“ в Радеові.

Зголошення з по-

рученнями слати

негайно на руки о-

д-ра елїха в Ра-

дехові. 1026 2-2

БЕЗДІТНА вдо-

за пошукує м-

сця заряду домо-

у сєвєсєнка на сє-

вл. Радомська Лю-

бінш. 1033 1-1

Подяка.

Високоповажаному Пану Докторові
Іванові Курієнці за півторарічний безко-
рисний труд та за виділення мене з так-
кого запалення широк, складаю цього до-
рогого ширю подяку.

Ольга Паліте, Львів.

1040